

LOIMAA

TYÖSUOJELUN TOIMINTAOHJELMA 2026-2029

LOIMAAN KAUPUNKI

(Kaupunginhallitus 15.12.2025)

Yhteistyötoimikunta 11.12.2025

Työsuojelutyöryhmä 5.12.2025

Työsuojelupäällikkö Juha Rinta-Jouppi, 12.11.2025

LOIMAAN KAUPUNGIN TYÖSUOJELUN TOIMINTAOHJELMA

Toimintaohjelman tavoitteet ja työsuojelukauden painopistealueet

Loimaa kaupungin työsuojelutoiminta tukee johtamista, tuloksellista toimintaa ja kaupungin toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Työsuojelu on osa jokapäiväisistä työtä sekä työympäristön ja työolosuhteiden jatkuvaa kehittämistä.

Työsuojelun tavoitteena on tukea henkilöstön työkykyä, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, poistaa työoloissa ilmenneet haitalliset kuormitustekijät sekä huolehtia siitä, että jokainen työpaikka on turvallinen ja terveellinen.

Henkilöstön työssä jaksamiseen kiinnitetään erityisesti huomiota, mikä voidaan johtaa myös Loimaan kaupungin strategiasta. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen on esihenkilöiden tärkeimpiä tehtäviä.

Painopistealueiksi työsuojelukaudelle 2026-2029 on työsuojelutyöryhmässä valittu tapaturmien ehkäiseminen ja mielenterveysongelmat.

Työnantajan on tunnettava työpaikan työolot, kuten työilmapiiri, ergonomia, fyysinen työympäristö, työkykyyn vaikuttavat tekijät ja ymmärrettävä näiden asioiden ja tuloksellisen työskentelyn välinen yhteys.

Työolosuhteiden selvittämisessä käytetään apuna työterveyshuollon tekemiä työpaikkaselvityksiä yhteistyössä työsuojelun kanssa sekä työpaikoilla säännöllisesti tehtyjä työn riskien ja vaarojen arviointeja. Työympäristön jatkuva seuranta on työnantajan ja jokaisen työntekijän velvollisuus.

Työsuojelun toimintaohjelman tavoitteena on edistää työturvallisuutta ja terveellisyttä sekä toimia kaupungin organisaation ja työntekijöiden apuna heidän laatiessaan varsinaisen toiminnan suunnitelmia.

Säädöstausta

Toimintaohjelman lähtökohtana on työturvallisuuslaki (738/2002), jonka 9 §:n mukaan työnantajalla on oltava turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi tarpeellista toimintaa varten ohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset (*työsuojelun toimintaohjelma*). Toimintaohjelmasta johdettavat tavoitteet turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi on otettava huomioon työpaikan kehittämistoiminnassa ja suunnittelussa ja niitä on käsiteltävä työntekijöiden tai heidän edustajiensa kanssa.

Työsuojeluorganisaatio

Loimaan kaupungissa yhteistyötoimikunta vastaa työsuojelun yhteistoiminnasta työpaikoilla. Yhteistyötoimikuntaan kuuluvat:

- kaupunginjohtaja
- henkilöstöpäällikkö
- työsuojelupäällikkö
- pääluottamusmiehet (3 hlöä)
- työsuojeluvaltuutetut (3 hlöä)

Yhteistyötoimikunta toimii monijäsenisenä yhteistoimintaelimenä työsuojeluasioita käsiteltäessä

- työsuojelupäällikkö esihenkilöiden kanssa edustaa työsuojeluasioissa työnantajaa, vastaa työsuojeluyhteistoiminnan järjestämisestä, huolehtii siitä, että henkilöstö saa tietoonsa työsuojelua koskevat säännökset, määräykset ja ohjeet, tekevät esityksiä toimenpiteistä sattuneiden tapaturmien ja ilmenneiden ammattitautien syiden selvittämiseksi, tarkkailee työnopastuksen ja työpaikkaselvitysten järjestämistä
- työsuojeluvaltuutetut valitaan vaaleilla, joihin voivat osallistua kaikki työntekijät. Tehtävänä on edistää niitä tavoitteita ja päämääriä, jotka työntekijät ovat yleisesti työsuojeluun asettaneet. Työsuojeluvaltuutettu pyrkii kehittämään eri henkilöstöryhmien ja työnantajan yhteistoimintaa työsuojelua koskevissa asioissa, valvoo, että työpaikan työolosuhteet ovat lakien ja normien edellyttämällä tasolla.
- työsuojeluvaltuutettuja on kolme, joista yksi edustaa toimihenkilöitä. Työsuojeluvaltuutettujen toimikausi on neljä vuotta.

Työsuojeluvastuut:

Työsuojelutoiminnan ensisijaisena päämääränä on työnantajan ja henkilöstön yhteisin toimenpitein saada henkilöstö pysymään terveenä ja työkykyisenä työelämässä eläkeikään saakka.

Varsinaisessa työsuojelutoiminnassa on tavoitteena saada kaupungin eri toimipisteet sekä fyysisiltä että muilta ominaisuuksiltaan sellaisiksi, että kaikkien niissä työskentelevien työolosuhteet ovat kunnossa. Työsuojeluvastuun jakautuminen kuvataan alla:

Luottamushenkilöt (valtuusto ja kaupunginhallitus):

- työsuojeluun liittyvät periaatepäätökset
- päättävät taloudellisista resursseista
- hyväksyvät ohjelmat ja suunnitelmat
- työsuojelun kokonaisseuranta

Ylin johto (kaupunginjohtaja, palvelualajohtajat ja Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtaja)

- työsuojelutoiminnan johtaminen ja tavoitteiden asettelu
- työsuojelutoiminnan edellytysten luominen
- työsuojelumääräysten antaminen
- työsuojelutoiminnan kehittäminen
- työsuojelutoiminnan seuranta

Keskijohto (palvelualueiden ja -yksiköiden esihenkilöt)

- käytännön olosuhteiden luominen työsuojelun toteuttamiseksi
- työsuojeluasioiden käsittely työpaikkakokouksissa
- varmistaa, että työpaikalle on laadittu tarpeelliset suunnitelmat ja ohjeet
- turvallisuusohjeiden laatiminen ja julkaiseminen
- työsuojelumääräysten tunteminen ja niiden noudattamisen valvonta
- kone- ja laiteturvallisuuden valvonta
- tapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden seuranta ja tutkinta
- luoda edellytykset työolojen seurannalle ja kehittämiselle

Työnjohto (lähiesimiehet)

- työsuojelutoimenpiteiden toteutus ja kehittäminen
- työolosuhteiden valvonta
- suojalaitteiden ja henkilökohtaisten suojainten käytön valvonta
- työhön perehdyttäminen ja opastus sekä työn valvonta
- osallistuminen tapaturmien ja läheltä piti –tilanteiden tutkintaan
- työolosuhteiden seuranta sekä ehdotusten tekeminen työolojen parantamiseksi
- epäasiallisen kohtelun estäminen ja hyvän työilmapiirin edistäminen

Työntekijät:

- noudattaa annettuja ohjeita ja määräyksiä
- noudattaa työssään tarpeellista huolellisuutta ja varovaisuutta
- huolehtia työpisteen järjestyksestä, siisteydestä ja kunnossapidosta
- pitää yllä hyvää työilmapiiriä omalla toiminnallaan ja käyttäytymisellään
- ilmoittaa viipymättä havaitsemistaan vioista ja puutteista koneissa, laitteissa, työvälineissä, suojalaitteissa tai -välineissä
- pidättäytyä työstä, joka aiheuttaa vakavaa vaaraa omalle tai muiden työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle
- seurata työolosuhteita ja tehdä tarvittaessa parannusehdotuksia niiden kehittämiseksi
- pitää yhteyttä työsuojeluvaltuutettuun

Työsuojelun käytännön toteuttaminen

Työsuojelun toteuttamisvastuu on ns. linjaorganisaatiolla. Palvelualat ovat velvollisia valvomaan palvelualueidensa työolosuhteita ja työmenetelmiä sekä huolehtimaan tapaturman tai terveydelle vaaraa aiheuttavien epäkohtien ja puutteiden korjaamisesta. Keskeistä on työstä, työtilasta ja työolosuhteista aiheutuvien vaarojen ja haittojen arviointi ja toimenpiteet niiden poistamiseksi.

Tavoitteiden saavuttamiseksi palveluyksiköiden on tunnettava omaa palvelualueitaan koskevat lainsäädännön velvoittavat ohjeet ja määräykset. Lisäksi on valvottava ja huolehdittava:

- työpaikan olosuhteiden turvallisuudesta huomioimalla työympäristön sekä fysikaaliset että kemialliset ympäristötekijät
- käytettävien koneiden ja laitteiden kunnosta ja siitä, että ne täyttävät työturvallisuusmääräykset
- työtä suorittaessa käytettäväksi määrättyjen suojusten ja henkilökohtaisten suojaimien käytöstä
- työmenetelmien turvallisuudesta, työmenetelmäohjeiden antamisesta ja työhön opastamisesta
- vaara- ja tapaturmatapausten selvittämisestä
- työpaikalla ilmenevien turvallisuutta vaarantavien epäkohtien ja puutteiden korjaamisesta valtuuksien mukaan tai asian saattamisesta korjaavalle yksikölle
- työpaikan henkisestä hyvinvoinnista

Työsuojeluhenkilöstö avustaa linjaorganisaatiota työsuojeluasioiden hoitamisessa sekä toimii yhdessä työterveyshuollon kanssa näissä asioissa koordinoivana ja valvovana yksikkönä.

Työn vaarojen arviointi

Työturvallisuuslain (738/2002) 10 §:n mukaan työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle. Tällöin on otettava huomioon:

1. tapaturman ja muu terveyden menettämisen vaara kiinnittäen huomiota erityisesti kyseisessä työssä tai työpaikassa esiintyviin 5 luvussa tarkoitettuihin vaaroihin ja haittoihin;
2. esiintyneet tapaturmat, ammattitaudit ja työperäiset sairaudet sekä vaaratilanteet;
3. työntekijän ikä, ikääntyminen, sukupuoli, ammattitaito ja muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä;
4. työn fyysiset kuormitustekijät sekä työn sisältöön, työn järjestelyihin ja työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyvät kuormitustekijät;
5. työajan ulkopuolella tapahtuva työhön liittyvä matkustaminen;
6. mahdollinen lisääntymisterveydelle aiheutuva vaara;
7. muut vastaavat seikat.

Jos työnantajalla ei ole 1 momentissa tarkoitettuun toimintaan tarvittavaa riittävää asiantuntemusta, hänen on käytettävä ulkopuolisia asiantuntijoita. Työnantajan on varmistuttava, että asiantuntijalla on riittävä pätevyys ja muut edellytykset tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen. Työterveyshuollon asiantuntijoiden ja ammattihenkilöiden käytöstä sekä työpaikkaselvityksestä säädetään työterveyshuoltolaissa.

Työnantajalla tulee olla hallussaan 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja arviointi. Selvitys ja arviointi on tarkistettava olosuhteiden olennaisesti muuttuessa ja se on muutenkin pidettävä ajan tasalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä selvityksen ja arvioinnin laatimisen kirjallisesta tai muusta todennettavissa olevasta muodosta, sisällöstä ja asian käsittelystä työpaikalla huomioon ottaen työnantajan toimiala, toiminnan luonne ja niihin liittyvät haitat ja vaarat sekä työpaikan koko.

Loimaan kaupungissa riskien ja vaarojen arviointi suoritetaan työyksiköissä suosituksen mukaan vuosittain ja aina silloin, kun uusi työyksikkö aloittaa tai työyksikön toiminta muuttuu olennaisesti aikaisemmasta, sekä tarvittaessa ennen työterveyshuollon työpaikkakäyntejä ja aluehallintoviraston työsuojelutarkastuksia. Vähintään viiden vuoden välein suoritetaan kattava koko organisaation läpikäyvä työn riskien ja vaarojen arviointi. Riskien ja vaarojen arvioinnissa pitää olla mukana edustajat työnantajalta, työntekijöiltä sekä työterveyshuollosta.

Riskien ja vaarojen hallinta on kokonaisnäkemys vaaroista ja toimenpiteistä vahinkojen pienentämiseksi ja poistamiseksi. Ennen kuin riskit voidaan tehokkaasti hallita, ne tulee tunnistaa ja arvioida. Riskien hallintaan kuuluu myös riskin suuruuden arviointi ja tarkoituksenmukaisten turvallisuustoimien valitseminen ja toteuttaminen.

Säännöllisin väliajoin yhdessä työterveyshuollon kanssa tehdään työpaikkakäyntejä, joiden yhteydessä tunnistetaan työympäristössä olevat riskit ja vaarat sekä työkykyyn vaikuttavat kuormitustekijät (tapaturmavaarat, kemialliset, fysikaaliset ja biologiset vaarat, fyysinen ja psyykkinen kuormittuminen, väkivalta ja sen uhka jne.)

Riskien ja vaarojen hallinta on jokapäiväistä työolosuhteiden tarkkailua sekä välitöntä puuttumista havaittuihin epäkohtiin.

Toimenpiteet ja niiden toteuttaminen

Riskien arvioinnin perusteella päätetään tarvittavista toimenpiteistä ja niiden tärkeysjärjestyksestä. Toimenpiteille määritellään vastuuhenkilöt ja toteutuksen ajankohdat.

Toimenpiteiden toteutuksen seurannalle nimetään vastuuhenkilöt ja seuranta-ajankohdat. Toimenpiteiden toteutumisesta annetaan palautetta henkilöstölle.

Menettytapaohteita:

- Toimintakäytäntö terveydelle haitallisen häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallitsemiseksi Loimaan kaupungin toimipisteissä
- Toimintamalli työkyvyn ylläpitämiseen ja sairauspoissaoloihin

Työterveyshuolto

Loimaan kaupungin työterveyshuoltopalveluista on tehty sopimus Terveystalon kanssa.

Työterveyshuollon tehtäviä ovat:

- Työpaikkaselvitykset
- Terveystarkastukset
- Työhönsijoitustarkastukset
- Terveydenseurantatarkastukset
- Tutkimukset tarkastusten yhteydessä
- Työkykyä ylläpitävä toiminta
- Tietojen antaminen ja ohjaus
- Ensiapuvalmius
- Sairaanhoido
- Työterveyshuoltotoiminnan laadun ja vaikuttavuuden arviointi
- Seuranta

Työhyvinvointi

Työhyvinvoinnin edistäminen on ennalta ehkäisevää työtä ja se kohdistuu koko henkilöstöön. Se voi olla työn organisoinnin-, työyhteisön toimivuuden-, ammatillisen osaamisen-, työympäristön- sekä työntekijän terveyden ja hyvinvoinnin kehittämistä. Työhyvinvointityötä tehdään yhteistyössä esihenkilöiden, työntekijöiden ja eri yhteistyötahojen kanssa. Parhaimmillaan työhyvinvointitoiminta on osa työyhteisön normaalia toimintaa.

Loimaan kaupunki tarjoaa tasapuolisesti kaikille työntekijäryhmille mahdollisuuden säännölliseen liikunnan harrastamiseen kaupungin eri liikuntapaikoissa. Palvelujen käyttö on työntekijöille maksutonta.

Loimaan kaupunki pyrkii edistämään työntekijöidensä liikuntaharrastuksia järjestämällä vuosittain erilaisia virkistyspäiviä koko henkilöstölleen.

Koulutus

Työsuojelukoulutus:

Työsuojelukoulutusta järjestetään säännöllisesti työsuojeluvaltuutetuille, varatyösuojeluvaltuutetuille sekä työsuojelupäälliköille. Tavoitteena on antaa työsuojelun perusopastusta koko henkilöstölle.

Muu koulutus:

Vuosittain laaditaan palvelualueittain täydennyskoulutussuunnitelmat.

Perehdyttäminen

Perehdyttäminen alkaa työhönotosta ja jatkuu työyksikössä työympäristöön perehdyttämisellä ja varsinaisella työnopastuksella. Perehdyttämisen aikana käydään työntekijän kanssa yhdessä läpi muun muassa seuraavat asiat:

- perustiedot Loimaan kaupungin hallinnosta ja organisaatiosta
- palvelussuhteen solmimiseen liittyvät asiat
- työyksikön toiminta ja tavoitteet
- työkavereiden ja työtilojen esittely
- työopastus, työturvallisuus ja työmenetelmät

Työsuojelun toimintaohjelman seuranta

Työsuojelu toimintaohjelmaa tarkennetaan vuosittain laadittavalla työsuojelun toimintasuunnitelmalla. Toimintaohjelma tarkistetaan työsuojeluhenkilöstön toimikausittain. Työsuojelutoiminnalle luodaan mittarit ja tavoitteet, joilla voidaan seurata toiminnan tehokkuutta sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamista.